C/2023/857

8.12.2023

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »en modstandsdygtig, bæredygtig og ansvarlig forsyningskæde for kritiske råstoffer i Den Europæiske Union«

(initiativudtalelse)

(C/2023/857)

Ordfører: **Cinzia DEL RIO**

Plenarforsamlingens beslutning	25.1.2023
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	4.9.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	20.9.2023
Plenarforsamling nr.	581
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	156/36/44

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Formålet med udtalelsen er først og fremmest at undersøge, hvordan konsekvenserne af den øgede anvendelse af kritiske råstoffer i værdikæder i tredjelande kan håndteres socialt og miljømæssigt, da forbindelsen mellem globale værdikæder, klimaændringer og anstændigt arbejde endnu ikke er blevet tilstrækkeligt belyst. I forhold til europæisk strategisk autonomi er andre vigtige sektorer som sundheds-, forsvars- og elektroniksektorerne særligt udsatte for potentiel illoyal konkurrence eller manipulation fra tredjelandes side.

1.2. Covid-19, de geopolitiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine og de fornyede spændinger mellem USA og Kina i den indopacifiske region har til sammen ført til en stadig tydeligere polarisering af de internationale forbindelser. I lyset af den globale konkurrence mellem EU, USA og Kina er prioriteten for regeringerne og EU i dag at sikre de vigtigste råstoffer for at understøtte den digitale og den grønne omstilling af det industrielle system. Det kræver et nyt forsyningslandskab for sjældne jordarter. Respekt for sociale og miljømæssige standarder i alle værdikæder er fortsat et grundlæggende mål for EU-politikker i alle lande ([1]).

1.3. For at løfte disse udfordringer foreslår Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) en række mål og tiltag for at skabe en modstandsdygtig, bæredygtig og ansvarlig forsyningskæde i EU. EU's strategiske beslutninger bør derfor træffes under hensyntagen til følgende anbefalinger:

1.4. I lyset af den nuværende internationale udvikling og de tvingende nødvendige sociale og miljømæssige krav bør det anerkendes, at frivillige, ikkebindende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at tackle så komplekse udfordringer.

1.5. Alle aktører — offentlige såvel som private — bør inddrages i forvaltningen af de tekniske og økonomiske støtteforanstaltninger for at fremme en helhedsorienteret omstilling, således at der ikke opstår yderligere strukturelle forskelle mellem EU-landene, og der sikres balance, inklusion og lige adgang til støtte, i første omgang når det gælder foranstaltningerne for en retfærdig omstilling i overensstemmelse med de internationale retningslinjer ([2]).

([1]) *Increasingly strategic raw materials* — blog af kommissær Thierry Breton, Kommissionen, 12. juni 2022.
([2]) *Guidelines for a just transition towards environmentally sustainable economies and societies for all*, ILO, ILC, 16.6.2023.

1.6. Europa-Parlamentet bør inddrages — og ikke blot som observatør — i Det Europæiske Udvalg for Kritiske Råstoffer. Vi forventer, at udvalget vil høre arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer i EU om alle forslag, så det sikres, at beslutningerne er inklusive, og at der er lige vilkår for EU-landene.

1.7. De mellem- og langsigtede mål bør medtænkes i forbindelse med **diversificeringen af forsyningskilderne** for at a) mindske efterspørgslen efter og forbruget af kritiske råstoffer og investere i genanvendelse og genbrug, b) øge og regelmæssigt overvåge anvendelsen af fornyelige råstoffer, c) investere i modstandsdygtig, bæredygtig og ansvarlig minedrift og produktionspraksis, herunder i tredjelande for at hæve de sociale og miljømæssige standarder, d) øge forsyningen fra partnere, der betragtes som »pålidelige« i forhold til såvel handelsmæssige som sociale og miljømæssige garantier, og e) forhandle nye handelsaftaler i form af frihandelsaftaler og tilpasse de eksisterende aftaler ved at udnytte instrumenter til effektiv gennemførelse af kapitlet om handel og bæredygtig udvikling på grundlag af respekt for og fremme af gennemførelsen af internationale arbejds- og miljøregler.

1.8. EU's medlovgivere opfordres kraftigt til at nå til enighed om et direktiv om **virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed** og til at udvikle **strategiske projekter** i hele forsynings- og underleverandørkæden, herunder i tredjelande. I den forbindelse skal det garanteres, at Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder, ILO's trepartserklæring om principper for multinationale virksomheder og socialpolitik og OECD's due diligence-retningslinjer for ansvarlige forsyningskæder for mineraler fra konfliktramte områder og højrisikoområder kan anvendes **til at trække sig ud af disse lande på en ansvarlig måde**. **Fast track-procedurerne** for strategiske projekter skal overholde de sociale og miljømæssige standarder. EØSU gentager, hvad det allerede har understreget i tidligere udtalelser: »På trods af de store virksomheders primære due diligence-forpligtelse vil mikrovirksomheder og SMV'er indirekte blive berørt, da virksomheder, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, vil øge deres krav til leverandører med hensyn til deres gennemførelse af FN's vejledende principper, deres ikkefinansielle rapportering og deres egen forvaltning af forsyningskæden. EØSU opfordrer desuden medlemsstaterne til at yde bistand, navnlig til mikrovirksomheder og SMV'er, på en praktisk, specifik og effektiv måde og inden for et strukturelt samarbejde med de berørte repræsentative organisationer« ([3]).

1.9. De due diligence-procedurer, der er fastlagt i strategien for anstændigt arbejde i forsyningskæder, som ILO har vedtaget i år ([4]), og i OECD's nye retningslinjer for due diligence i udvindingssektoren, bør være referencepunkter for virksomheders gennemførelse af due diligence i denne sektor.

1.10. I handelsaftaler bør der indføres en sikkerhed, herunder i form af **handelssanktioner**, for overholdelse af alle internationale regler og standarder, i første omgang dem der vedrører ulovlig handel med ressourcer.

1.11. OECD's bestemmelser om eksisterende lagre af tunge sjældne jordarter eller produkter med indhold af sjældne jordarter bør anvendes. I det mulige omfang bør forsyningskilden identificeres, og der bør tages ansvar for due diligence i hele forsyningskæden for at garantere overholdelse og for at undgå afhængighed af tredjeparter. Der er behov for at undersøge muligheden for at gribe ind i tilfælde af gentagne overtrædelser fra leverandørens side.

1.12. Handelspartnere bør støttes i at fremme anstændigt arbejde, lige løn og lige muligheder på arbejdsmarkedet gennem social dialog og kollektive overenskomstforhandlinger. Der bør ydes **støtte til virksomheder**, så de kan identificere sektorspecifikke risici ([5]) og gennemføre due diligence-procedurer i deres ledelsessystem.

1.13. Der bør indføres procedurer, som sikrer, at virksomheder, der drager fordel af incitamenter og andre former for støtte, ikke direkte eller indirekte bidrager til skade i forbindelse med anvendelsen af råstoffer og tunge sjældne jordarter, der er udvundet uansvarligt i situationer, hvor der er risiko for, at menneskerettigheder og miljørettigheder krænkes, og i konfliktsituationer.

([3]) EØSU's udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 (EUT C 443 af 22.11.2022, s. 81).

([4]) ILO, *Strategy on decent work in supply chains*, 347. møde i ILO's styrelsesråd, marts 2023.

([5]) FP, *Batteries are the battlefield — The next geopolitical contest may be over green technology, and China, for now, is poised to win control of those supply chain*, 25. januar 2023.

1.14. Det bør sikres, at strategiske projekter gennemføres efter en miljøkonsekvensvurdering — med en forlængelse af den nuværende frist på 30 dage, og at arbejdsmarkedets parter og lokalsamfundene inddrages for at fremme konsensus blandt alle interessenter og undgå, at projekter gennemføres i beskyttede områder. Det bør være sikkerhed for, at potentiale for skabelse af kvalitetsjob i forbindelse med den slags initiativer udnyttes fuldt ud.

1.15. Der bør fastsættes et mål på 30 % for projekter for sekundære råstoffer, som bl.a. stammer fra deponering eller genudvinding af affald og genanvendelsesanlæg. Derudover er det også vigtigt, at der foretages en vurdering af de berørte virksomheder på grundlag af deres tidligere resultater, og at processen for udvælgelse er gennemsigtig og demokratisk med inddragelse af alle EU-institutioner og interessenter i beslutningsprocessen og ikke blot Kommissionens nye udvalg for forskriftskontrol.

1.16. Der bør etableres et samarbejde mellem de forskellige aktører i produktionskæden for at fremme omfattende aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Desuden bør der som understreget af Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) ([6]) ydes støtte til alle interessenter og multinationale og nationale virksomheder, så de kan træffe passende foranstaltninger for at sikre landenes pligt til at værne om og virksomhedernes ansvar for at respektere menneskerettighederne ved at styrke de offentlige institutioner og arbejdsmarkedsparternes og civilsamfundets kapacitetsopbygning.

1.17. Investorer og industrier for sjældne jordarter bør opfordres til at offentliggøre rapporter om forsyningskilder fra leverandører i tredjelande, og finansiering og eventuelle restriktive foranstaltninger bør anvendes til at afskrække virksomheder fra at købe fra risikolande. Produktomkostningerne bør også inkludere omkostningerne til social sikring, miljøbeskyttelse, affaldsbehandling og genanvendelse.

1.18. **Digitaliseringen af produktionskæden bør støttes.** Brugen af digitale teknologier bliver afgørende for at forbedre forvaltningen af forsyningskæden og effektiviteten af produktionskæden og for rettidigt at afdække problemer via platforme for ordrestyring, sporbarhed af produkter og overvågning af produktionsprocesser.

1.19. Der bør investeres i **uddannelse, opkvalificering og innovation** med henblik på at skabe kvalitetsjob og bæredygtige produktionssystemer med EU-incitamenter og finansielle EU-instrumenter for at styrke hele produktionskæden.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. *Baggrund*

2.1.1. Den nye geopolitiske kontekst gør det nødvendigt at omlægge produktionskæder i overensstemmelse med nye kriterier, som ikke længere først og fremmest er knyttet udelukkende til omkostninger og markedsdynamik, nemlig: 1) uafhængighed af enkelte, dominerende lande gennem diversificering af forsyningskilder for at undgå forsyningsafbrydelser, 2) strategisk autonomi af bl.a. politiske årsager, 3) sikkerhed og 4) miljømæssig og social bæredygtighed.

2.1.2. Den stadig større brug af værdikæder har bidraget til at skabe arbejdspladser, idet millioner af uformelle job er blevet omdannet til formelle job, men mange steder — som fremhævet af ILO ([7]) — er arbejdsvilkårene, sundheden og sikkerheden blevet forværret, og børne- og tvangsarbejde og forskellige former for forskelsbehandling og manglende retlig beskyttelse er blevet mere udbredt. Derudover har belastningen af miljøet været stor, især i udvindingssektoren, i industriområder og i eksportforarbejdningszoner (EPZ'er), hvor millioner af kvinder er beskæftiget.

([6]) *Guidelines for a just transition towards environmentally sustainable economies and societies for all*, ILO, ILC, 16.6.2023.
([7]) ILO, *Strategy on decent work in supply chains*, 347. møde i ILO's styrelsesråd, marts 2023.

2.1.3. **Mere end 450 millioner arbejdstagere, heriblandt 190 millioner kvinder**, arbejder i de globale forsyningskæder ([8]). De blev hårdt ramt af covid-19-krisen, og det gælder ikke kun i beklædnings- og landbrugssektorerne, men også inden for minedrift og i bilindustrien ([9]). Kvinder udgør en stor del af arbejdskraften i de globale forsyningskæder og er hovedsagelig beskæftiget i lavtlønnede job, hvortil der kræves lave kvalifikationer. Alene i udvindings- og raffineringsindustrien arbejder der i Europa 3,4 millioner arbejdstagere ifølge tal fra ILO.

2.1.4. I forhold til miljøet har også Verdensbanken efterlyst en koordineret indsats gennem nye produktionspolitikker for i første omgang strategiske mineraler ([10]).

2.1.5. Europa er stærkt afhængig af tredjelande med hensyn til udvinding og forarbejdning af kritiske råstoffer. 63 % af den kobolt, der anvendes i batterier, udvindes i Den Demokratiske Republik Congo, 97 % af al magnesium kommer fra Kina, og næsten 100 % af de sjældne jordarter, der anvendes globalt, raffineres i Kina, men udvindes andre steder, hovedsagelig i Myanmar. Sydafrika leverer 71 % af platinmetaller (ruthenium, rhodium, palladium, osmium, iridium og platin) ([11]), og 98 % af Europas forsyninger af borat kommer fra Tyrkiet ([12]). En nylig studie ([13]) fra Europa-Parlamentet indeholder ajourførte data om mængden af importerede kritiske råstoffer og viser, at de fleste råstoffer, som er vigtige for bestemte europæiske industrisektorer, importeres fra lande med ringe økonomisk frihed og begrænset demokrati og vil være vanskelige at erstatte i den nærmeste fremtid.

2.1.6. Et konkret eksempel er Myanmar (tidligere Burma), der i to år har været styret af et voldeligt militærdiktatur og »benyttes« af Kina som udvindingsland. Siden 2016 er der i den nordlige Kachinregion, i et område på størrelse med Singapore, skudt mere end 2 700 miner op, hvor der udvindes tunge sjældne jordarter. Ifølge en rapport fra Global Witness har udliciteringen af denne meget giftige sektor til Myanmar omdannet området til verdens største kilde til dysprosium og terbium, to af de mest værdifulde tungmetaller ([14]). Desuden er kritiske råstoffer ud over at være yderst vigtige for innovative produktioner ofte meget giftige for dem, der arbejder med dem. Det gælder f.eks. lithium ([15]). Ifølge Udvalget for Risikovurdering under Det Europæiske Kemikalieagentur bør tre lithiumsalte (carbonat, hydroxid og lithiumchlorid) klassificeres som »kendte giftige stoffer for menneskers reproduktive sundhed«, fordi de er årsag til infertilitet og abort ([16]). Nogle producenter modsætter sig en sådan klassificering, idet de hævder, at den videnskabelige dokumentation er »for svag« til at »retfærdiggøre« en så streng klassificering, der kan få betydelig indvirkning på EU's industrielle mål med hensyn til elektriske køretøjer, batterier og kritiske råstoffer ([17]).

2.1.7. EØSU understreger, at det er vigtigt, at målene for den nye europæiske strategi for anvendelse af bl.a. sjældne og ofte giftige råstoffer, som er af afgørende betydning for den europæiske industri, har fokus på investeringer i innovative og bæredygtige udvindingsmetoder, genanvendelse og genbrug af sjældne materialer og substitution af giftige med ikkegiftige materialer. Ligeledes er det vigtigt, at forsyningen flyttes væk fra lande, hvor der er tvivl om de sociale og miljømæssige standarder. Samtidig må det prioriteres at beskytte sundheden og sikkerheden på arbejdspladsen for de arbejdstagere, som

([8]) ILO, *Integrated Strategy on fundamental Principles and Rights at Work*, 2017-2023.
([9]) ILO, *Technical Meeting on Achieving Decent Work in Global Supply chains*, Genève, 25.-28. februar 2020. *Dissensus and deadlock in the evolution of labor governance: global supply chains and the International Labour Organization* (ILO), Huw Thomas & Mark Anner, Springer.
([10]) *The Mineral Intensity for the clean energy transition*, Climate-Smart Mining Facility, 2020.
([11]) U.S. Geological Survey, *Mineral Commodity Summaries*, januar 2023.
([12]) *Estimation of the Turkish Boron Exportation to Europe*.
([13]) *Global Value Chains: potential synergies between external trade policy and internal economic initiatives to address the strategic dependencies of the EU*, PE 702.582, marts 2023.
([14]) https://www.globalwitness.org/en/campaigns/natural-resource-governance/myanmars-poisoned-mountains/, 9. august 2022.
([15]) https://www.euronews.com/2023/03/27/europes-raw-materials-rush-does-not-justify-keeping-workers-in-the-dark-about-lithiums-dan.
([16]) https://www.politico.eu/article/eu-commission-toxic-or-magic-batteries-industry-freaks-out-over-proposal-to-classify-lithium-as-a-toxin/.
([17]) https://www.ft.com/content/c918587e-b7f9-48e7-9389-b9132ec5a14f.

arbejder med disse råstoffer, i overensstemmelse med de internationale standarder. EØSU opfordrer de EU-medlemsstater, som endnu ikke har gjort det, til at ratificere ILO's to grundlæggende konventioner, nr. 155 og 187, om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, hvori retten til et sikkert arbejdsmiljø fastslås ([18]).

2.1.8. De mange forskellige tilgængelige data viser, at miljøødelæggelse, beslaglæggelse af jord, rekruttering af brutale militser, som i visse lande har forbindelse til magthaverne, samt den øgede efterspørgsel efter sjældne jordarter og grøn energi forskellige steder har resulteret i en dramatisk forøgelse af tilfælde af misbrug på lokalt plan.

3. **EU's tiltag og værdikædernes bæredygtighed**

3.1. I 2020 lancerede Kommissionen **den europæiske råstofalliance** med det sigte at tilpasse lovgivningen og opbygge mere modstandsdygtige industrielle økosystemer i EU.

3.2. Den 1. februar 2023 iværksatte EU **industriplanen for den grønne pagt** bestående af to instrumenter: forordningen om nettonulindustrien og retsakten om kritiske råstoffer.

3.3. Den europæiske strategi ([19]) indeholder langsigtede mål, der skal sikre større europæisk autonomi på globalt plan, men et mål bør også være at fremme en ny strategi over for leverandørlande uden for EU, hvor EU's økonomiske og handelsmæssige interesser knyttes tæt sammen med overholdelsen af sociale og arbejdsmarkedsmæssige forpligtelser i henhold til EU-retten, international og national ret, kollektive aftaler og international miljølovgivning. En studie derom undersøger metoden til vurdering af den sociale livscyklus som et redskab til ansvarlig forsyning af råstoffer til Europa ([20]).

3.4. En undersøgelse foretaget af Associated Press (AP) viser, at sjældne jordarter ikke er omfattet af EU's forordning ([21]) om mineraler, der udvindes i konfliktområder. Forordningen har til formål at forhindre eller mindske forsyningen af mineraler fra regioner, hvor overskud finansierer væbnede konflikter, men vedrører kun et begrænset antal mineraler, nemlig tin, tantal, wolfram og guld (3TG), som kommer fra Den Demokratiske Republik Congo, nabolande og andre højrisikoområder. I en erklæring fremhævede Kommissionen mangler i overvågningen af forsyningskæden frem til Europa og anførte, at det endnu er uklart, hvordan et kinesisk pres for at regulere sjældne jordarter kommer til at spænde af ([22]).

3.5. Partnerskabet om mineralsikkerhed, der oprindeligt blev etableret mellem USA, Canada og Australien i 2019, og siden hen har fået deltagelse af Finland, Frankrig, Tyskland, Japan, Korea, Sverige, Det Forenede Kongerige og Kommissionen har til formål at fremme ansvarlig produktion og sikker forsyning af mineraler, der er afgørende for den globale økonomi og den nationale sikkerhed. Der er tale om en strategi, der skal tage hånd om de voksende bekymringer over afhængigheden af import af kritiske mineraler, der er nødvendige til fremstillingen af højteknologiprodukter ([23]).

([18]) *Occupational Safety and Health Convention, 1981 (nr. 155), Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006 (nr. 187)*.

([19]) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 (COM/2023/160 final). I forordningen fastsættes der klare benchmarks for national kapacitet i den strategiske forsyningskæde for råstoffer og for diversificeringen af EU's forsyning senest i 2030: en udvindingskapacitet på mindst 10 % af EU's årlige forbrug, en forarbejdningskapacitet på mindst 40 % af EU's årlige forbrug, en genanvendelseskapacitet på mindst 15 % af EU's årlige forbrug, mens højst 65 % af EU's årlige forbrug af hvert enkelt strategisk råstof på et hvilket som helst relevant trin i forarbejdningen må komme fra ét enkelt tredjeland.

([20]) https://doi.org/10.1007/s11367-019-01678-8.

([21]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/821 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af due diligence-forpligtelser i forsyningskæden for EU-importører af tin, tantal, wolfram og deres malme samt guld, der hidrører fra konfliktramte områder og højrisikoområder (EUT L 130 af 19.5.2017, s. 1).

([22]) https://apnews.com/article/technology-forests-myanmar-75df22e8d7431a6757ea4a426fbde94c.

([23]) https://www.state.gov/minerals-security-partnership/, 14. juni 2022.

3.6. EØSU støtter målene for **den europæiske råstofalliance, som EU lancerede i 2020,** og påpeger, at udvalget allerede i sin **udtalelse om *bæredygtige forsyningskæder og ordentligt arbejde inden for international handel*** ([24]) pegede på de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at målene om respekt for menneskerettighederne og anstændigt arbejde ikke får underordnet betydning inden for handelspolitikken og virksomhedsledelse. Dette begynder med due diligence (der foreligger et forslag til et EU-direktiv), som bør styrkes i hele værdikæden, sådan som det delvis er fastsat ved lov i Frankrig og Tyskland ([25]).

3.7. Vedtagelse af politikker og programmer for en cirkulær økonomi, hvor arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet inddrages allerede under udformningen, kan bidrage positivt til at slutte cirklen og skabe nye markeder for genanvendelse af sjældne råstoffer og dermed udgøre et enormt potentiale for jobskabelse i den cirkulære økonomi for sekundære råstoffer og genanvendelse. Ifølge undersøgelser er der potentiale for 700 000 nye job i 2030 ([26]). Dette kræver imidlertid større incitamenter og et øget engagement på europæisk og nationalt plan ([27]).

3.8. EØSU efterlyser også reel overvågning af gennemførelsen af direktivet om ikkefinansiel rapportering og bestræbelser på i synergi med den internationale dagsorden for handel og investeringer at sikre, at instrumenter til beskyttelse af menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder ikke længere er frivillige ([28]).

3.9. EØSU bemærker, at EU-landene trods Kommissionens store engagement halter bagud og er splittede med hensyn til at vedtage en fælles strategi for at mindske problemerne med forsyningen af råstoffer, hvis udvinding og raffinering hidtil har været udliciteret til lande, som socialt og miljømæssigt er stærkt uansvarlige.

3.10. Europa-Parlamentets studie ([29]) om værdikæder og synergier med handelspolitikker er udgangspunktet for en nyligt vedtaget beslutning ([30]), der går i den rigtige retning. I beslutningen opfordres EU-landene til at fastlægge en ny industripolitik for på en strukturel og sammenhængende måde at tage hånd om EU's strategiske autonomi i nøglesektorer uden at hæmme målene for den grønne omstilling i den grønne pagt og at sikre de sociale og arbejdsmæssige standarder i hele produktionskæden.

3.11. Det bliver vigtigt at **skabe alliancer med »ligesindede« regeringer** og stærke synergier med demokratiske regeringer og at vedtage foranstaltninger med synergieffekt mellem respekt for grundlæggende arbejdstagerrettigheder og miljøbeskyttelse. Mange regeringer har i dag afsat betydelige økonomiske midler til at løfte disse udfordringer: USA med **loven om inflationsreduktion**, Indien med en række incitamenter i batteri- og solcellesektoren og Japan med en investeringsplan på ca. 140 mia. EUR. Et af målene med aftalen mellem EU og USA om kritiske råstoffer er, at sjældne jordarter, der udvindes eller forarbejdes i EU, også betragtes som »made in USA« i lighed med aftalen mellem USA og Japan ([31]).

([24]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »bæredygtige forsyningskæder og ordentligt arbejde inden for international handel« (sonderende udtalelse) (EUT C 429 af 11.12.2020, s. 197).

([25]) Det er vigtigt at henvise til den franske lovgivning om due diligence fra 2017 og den, der for nylig, i februar 2023, blev vedtaget i Tyskland.

([26]) Den europæiske platform for cirkulær økonomi, *Impacts of circular economy policies on the labour market*, 2018

([27]) *Securing sustainable raw materials supply in Europe. IndustriAll Europe's recommendations for »Critical Raw Materials Resilience«*. Bruxelles, 10. juni 2021, IndustriAll 129/2021.

([28]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »bæredygtige forsyningskæder og ordentligt arbejde inden for international handel« (sonderende udtalelse) (EUT C 429 af 11.12.2020, s. 197).

([29]) *Global Value Chains: potential synergies between external trade policy and internal economic initiatives to address the strategic dependencies of the EU*, PE 702.583, marts 2023.

([30]) Europa-Parlamentets beslutning af 16. februar 2023 om en EU-industristrategi for at styrke konkurrenceevne, handel og skabelse af kvalitetsjob (2023/2513(RSP)) (EUT C 283 af 11.8.2023, s. 18).

([31]) *Will the scramble for rare earths produce a transatlantic trade accord?*, Cecilia Malmström (PIIE) 6.4.23.

3.12. EØSU mener, at disse bilaterale aftaler bør godkendes inden for rammerne af G7 for at skabe en fælles strategi for handel med sjældne jordarter, hvor store økonomier også forpligter sig til at beskytte sociale og miljømæssige standarder i udvindings- og raffineringslandene.

Bruxelles, den 20. september 2023.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg